

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemipartnerskaber på tekstilområdet

Opsamling på involveringsproces og
dialogworkshops

Orientering nr. 5, 2014

Titel:

Kemipartnerskaber på tekstilområdet

Redaktion:

Maria Strandesen, Nadine Loris Blinkenberg-Thrane, FORCE
Technology

Udgiver:

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
www.mst.dk

År:

2014

ISBN nr.

978-87-93283-04-6

Ansvarsfraskrivelse:

Miljøstyrelsen vil, når lejligheden gives, offentliggøre rapporter og indlæg vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsens undersøgelsesbevilling. Det skal bemærkes, at en sådan offentliggørelse ikke nødvendigvis betyder, at det pågældende indlæg giver udtryk for Miljøstyrelsens synspunkter. Offentliggørelsen betyder imidlertid, at Miljøstyrelsen finder, at indholdet udgør et væsentligt indlæg i debatten omkring den danske miljøpolitik.

Må citeres med kildeangivelse.

Indhold

1. Indledning	4
1.1 Baggrund	4
1.2 Formål	4
2. Processen	5
3. Workshop 1 – Mindske kemikalietrykket i tekstilkæden.....	7
3.1 Deltagere	7
3.2 Processen på workshopen	7
3.3 Output fra workshopen	7
3.3.1 Præsentation af output fra gruppearbejdet (A3 ark).....	8
3.3.2 Præsentation af output de individuelle besvarelser (A4)	10
4. Workshop 2 – Bedre/bæredygtig bomuld.....	11
4.1 Deltagere	11
4.2 Processen på workshopen	11
4.3 Output fra workshopen	11
4.3.1 Output fra plenum diskussionen	11
4.3.2 Præsentation af output fra gruppearbejdet (A3 ark).....	12
4.3.3 Præsentation af output fra de individuelle besvarelse (A4)	12
5. Anbefaling til videre proces	13
Bilag 1: Kontaktede relevante aktører.....	14
Bilag 2: Deltagerliste på workshopen vedr. ”Mindske kemikalietrykket”	16
Bilag 3: Deltagerliste på workshopen vedr. ”Bedre/bæredygtig bomuld”	17

1. Indledning

1.1 Baggrund

Miljøstyrelsen har i 2012 fået udarbejdet en forundersøgelse vedrørende ”Partnerskab om innovation på tekstilområdet”. Formålet var at klarlægge, om et partnerskab ville kunne danne ramme for et strategiske samarbejde mellem relevante virksomheder, myndigheder og andre aktører – med det formål at bidrage til løsningen af aktuelle kemirelaterede miljø – og sundhedsmæssige udfordringer på tekstilområdet og samtidig bidrage til afsætningen af danske løsninger eller produkter på området.

Formålet med undersøgelsen var hermed at afklare, om partnerskaber ville være en relevant måde at ’booste’ innovationskraften på i tekstilindustrien. Tillige var formålet med undersøgelsen at komme med et bud på eventuelle emner til partnerskaber.

28 af de 51 interviewede aktører i forundersøgelsen viste interesse for at deltage i et partnerskab – dog med forbehold for indhold og form. Dernæst viste interviewrunden fem mulige emner til potentielle partnerskaber, hvoraf Miljøstyrelsen – på baggrund af interesse og udviklingspotentiale – valgte følgende to emner til ’nærmere undersøgelse’.

1. Partnerskab med fokus på at mindske kemikalietrykket i tekstilkæden
2. Partnerskab om bedre/bæredygtigt bomuld

1.2 Formål

Formålet med nærværende projekt har været at gennemføre en nærmere undersøgelse af de to forslåede emner til partnerskaberne: ”Mindske kemikalietrykket i tekstilkæden” og ”Bedre/bæredygtigt bomuld”.

Den ’nærmere undersøgelse’ skulle bestå af en involveringsproces (inkl. dialogworkshops), hvorunder det skulle afklares, hvorvidt der er interesse nok fra de relevante aktører til at det giver mening at etablere et partnerskab på hvert af de to områder.

Såfremt involveringsprocessen resulterer i tilstrækkelig opbakning og interesse for partnerskaberne, er formålet med nærværende projekt ligeledes at etablere og drive disse partnerskaber – i første omgang i en periode på 1 år.

2. Processen

I følgende beskrives involveringsprocessen, som overordnet set har haft til formål at få skabt kontakt til de relevante aktører og via input fra dem få udarbejdet en råskitse over potentielle arbejdsopgaver og emner, som de eventuelle partnerskaber kunne arbejde med.

Der er gennemført en separat involveringsproces (og workshop) for hvert af de to emner. De gennemførte aktiviteter er ens for begge emner/partnerskaber, hvorfor de kun er beskrevet en gang.

Følgende aktiviteter blev gennemført som en del af involveringsprocessen:

2.1 Identifikation af relevante aktører

Der blev udarbejdet en samlet liste (navn, telefon, e-mail) over alle relevante aktører for det specifikke partnerskab. Listen blev udarbejdet med input fra:

- De identificerede aktører fra forundersøgelsen
- Miljømærkning Danmark
- Tilbud fra FORCE vedr. "Forundersøgelsen vedrørende partnerskab om innovation på tekstilområdet". Der blev i tilbudsfasen identificeret en række relevante aktører.
- Aktører identificeret gennem FORCE's tidligere projekter indenfor tekstilområdet.

Listen indeholder aktører fra etablerede og nystartede virksomheder, udenlandske leverandører og producenter, vidensinstitutioner, indkøbere, brancheforeninger, designere, NGO'er, m.fl. Der blev identificeret 82 relevante aktører på området. Blandt disse blev der identificeret en række nøglepersoner, som der blev gennemført en mere omfattende dialog med, da disse opfattes som vidende på området med omfattende netværk i branchen.

2.2 Identifikation af emner:

Der blev udarbejdet en indledende bruttoliste over alle de relevante emner, som netværket kunne tænkes at arbejde med i partnerskabet. Listen blev udarbejdet via input fra forundersøgelsen, input fra de identificerede nøglepersoner, samt input fra af litteratursøgning og initiativafdækning på området.

Relevante aktører (se samtlige kontaktede aktører angivet i bilag 1) blev kontaktet med det formål at introducere partnerskabet/erne samt give dem mulighed for at kommentere på emnerne i bruttolisten. Der blev udsendt en mail med en kort introduktion til projektet og det kommende partnerskab, samt den indledende bruttoliste over emner, der kunne arbejdes med i et partnerskab. Mailen blev fremsendt til alle relevante aktører, og de blev bedt om at tilkendegive (enten skriftligt eller telefonisk), hvilke emner de fandt mest interessante, hvorvidt de synes der manglede nogle emner på listen, samt hvorvidt de var interesseret i at deltage i en dialogworkshop omhandlende det specifikke partnerskab.

For at sprede budskabet og nå flere aktører, blev der tillige udarbejdet en nyhedstekst (omhandlende projektet, partnerskaberne og de kommende workshops), som blev bragt i brancheorganisationen Dansk Mode & Textils nyhedsbrev.

På baggrund af input fra aktørerne, nøglepersoner fra branchen, samt dialog med Miljøstyrelsen, blev den indledende bruttoliste tilpasset, så den endelige bruttoliste med 2-5 mest væsentlige emner blev udarbejdet. Den endelige bruttoliste af emner blev omformet til en præsentation, hvor hvert emne blev beskrevet lidt nøjere.

2.3 Materiale til dialogworkshop

Der blev udarbejdet en præsentation for hvert emne fra den endelige bruttoliste. Derudover blev der udarbejdet materiale til gruppearbejdet under workshopen. Materialet bestod af et A3 ark (omhandlende hvert af de væsentlige emner), hvor hver gruppe skulle notere hvordan man kunne arbejde med det specifikke emne i et partnerskab (beskrivelse af delaktiviteter, løsningsforslag, mv.). Ligeledes blev der udarbejdet et spørgeskema i A4 format, som hver deltager kunne udfylde sidst på dagen, og derved tilkendegive individuelle synspunkter.

3. Workshop 1 – Mindske kemikalietrykket i tekstilkæden

3.1 Deltagere

Ved dialogworkshoppen omhandlende emnet at 'Mindske kemikalietrykket i tekstilkæden' deltog repræsentanter fra danske tekstilvirksomheder, både repræsenteret ved SMV'er (6) og store virksomheder (6). Derudover var der deltagere fra GTS institutter (3), brancheforeninger (2), myndigheder (6), uddannelsesinstitutioner (2), NGO'er (1), tekstilbehandlingsbranchen (1) mv. Se deltagerlisten vedlagt i bilag 2.

3.2 Processen på workshoppen

Dialogworkshoppen blev afholdt d. 21. maj 2014, hos FORCE Technology i Kgs Lyngby. Agendaen for dagen forløb som følger:

- Hvert af de 5 emner (udvalgt som de mest væsentlige relateret til temaet) blev kort præsenteret med fokus på relevante problemstillinger, bud på løsningsforslag, samt relevante igangværende initiativer/rapporter mv. på området.
- Efter den korte præsentation af emnet blev hver gruppe bedt om at diskutere hvilke problemstillinger de synes ville være mest interessant at arbejde med i et partnerskab. De skulle ligeledes diskutere konkrete løsninger som partnerskabet kunne arbejde hen mod det første år. Tilslut skulle de angive, hvordan de helt konkret kunne bidrage til partnerskabets arbejde. Hver gruppe skrev budskaberne ned på det udleverede A3 ark.
- Sidste punkt på dagen var en opsamling af alle væsentlige outputs fra de 4 grupper (som angivet på deres A3 ark). Opsamlingen blev præsenteret i plenum for de andre grupper. Ligeledes blev den videre proces beskrevet for deltagerne.
- For hvert af de 5 emner, blev der afslutningsvist lavet en håndsoprækning blandt deltagerne, for at afdække hvor mange der ville deltage i et partnerskab, hvis der blev taget udgangspunkt i den nævnte problemstilling.
- Som sidste punkt udfyldte hver af deltagerne et individuelt spørgeskema vedrørende hvilke emner, de fandt mest interessant at arbejde med i et partnerskab, og om deltageren var interesseret i at deltage i et partnerskab på området.

3.3 Output fra workshoppen

På baggrund af håndsoprækningen fordelte interessen for et partnerskab med følgende emner sig således blandt deltagerne:

- Emne 1: Finde, udvikle og udbrede metoder til at identificere og undgå/ udfase problematiske kemikalier: 50 % – 75 %

- Emne 2: Udbrede kendskabet til EU's kemikalielovgivning i leverandørkæden, herunder produktionslandene: **50 % - 75 %**
- Emne 3: Optimere designet, så det problematiske kemikalietryk i leverandørkæden mindskes: **30 % - 50 %**
- Emne 4: Optimere produktionsprocesser, så det problematiske kemikalietryk i leverandørkæden kan mindskes: **30 % - 50 %**
- Emne 5: Kemiske problemstillinger i forbindelse med genanvendelse af tekstile fibre: **25 %**

3.3.1 Præsentation af output fra gruppearbejdet (A3 ark)

Nedenfor ses et mere eller mindre direkte afskrevet referat af deltagernes kommentarer fra de udfyldte A3 ark fra gruppearbejdet. Tilslut er der lavet en opsummering af kommentarerne, med udgangspunkt i et underliggende tema for partnerskabet.

3.3.1.1 Emne 1: Finde, udvikle og udbrede metoder til at identificere og undgå/ udfase problematiske kemikalier

- Lettere adgang til viden: udvikle spørgeskema til leverandørerne om hvilken kemi der bliver brugt i produktionen.
- Identifikation af de "rigtige" leverandører, der har et lavt/ikke eksisterende forbrug af problematisk kemi.
- Krav om dokumentation fra leverandørerne på at de 'rigtige kemikalier' er indkøbt – overbevise leverandørerne om, at det kan betale sig for dem at dokumentere det rigtigt.
- Øget dialog med leverandørerne og uddannelse.
- Øget inddragelse af kemikalieproducenterne.
- Udbredelse af miljømærker og oplysning herom i virksomhederne.
- Øget politisk pres – med fokus på substitution.
- Udvikling af fælles krav, guidelines, krav til audits til leverandørstyring.
- Øget dialog ml. virksomhederne i DK og producenterne, og stille spørgsmål til producenterne som de skal udfylde omkring kemikalier og dele disse oplysninger ml. virksomhederne i DK.
- Afgift på 'ikke-bæredygtige' virksomheder for ikke at ville det.
- 'Anonyme' oplysninger om leverandørernes brug af kemi til motivation af forbrugerne til at 'vælge rigtigt'.

Opsummering: Størstedelen af temaerne omhandler udvikling af metoder til leverandørstyring herunder:

- Identifikation af
- Uddannelse af
- Krav til
- og dialog med leverandører vedr. dokumentation af kemikalier.

3.3.1.2 Emne 2: Udbrede kendskabet til EU's kemikalielovgivning i leverandørkæden, herunder produktionslandene

- Uddannelse af danske indkøbere og DK virksomheder generelt, producenter og forbrugere.
- Kort udgave af EU kandidatliste med fokus på relevante 'branchechemikalier'.
- Udbrede kendskab til REACH i alle led.
- Især fokus på ensartet kommunikation af REACH til leverandørerne.
- Igen fokus på leverandørsamarbejde og forhold.
- En 'kom godt i gang guide' til leverandørerne kombineret med stikprøvesystem.
- Gennemsigtighed i audits og fælles register over audit resultater i branchen.

- Oplysning og træning af leverandørerne med fokus på formidling.
- Fælles platform for vidensdeling vedr. hvilke stoffer produkter skal analyseres for.

Opsummering: Størstedelen af temaer omhandler uddannelse af danske virksomheder i REACH, udarbejdelse af en branche-specifik udgave af REACH til tekstilbranchen og fokus på en ensartet metode til kommunikation af REACH til leverandørerne.

3.3.1.3 Emne 3: Optimere designet, så det problematiske kemikalietryk i leverandørkæden mindskes

- Udbrede kendskab til designere om relevante eksisterende systemer/værktøjer evt. LCA.
- Kort informationsmateriale målrettet designere om brug af værktøjer til sænkning af kemikalietrykket.
- Udbrede vigtigheden af designfasen for det samlede kemikalietryk og derved motivere designerne.
- Guide med '20 gode råd til designere'.
- Adgang til 'troværdig' data om kemien bag beslutninger i 'designfasen'.
- Fokus på vidensdeling målrettet designere, studerende og undervisere.
- Guideline og oplysninger omkring faldgrupper og 'no go'.
- Uddannelsesmateriale målrettet tekstil – og designuddannelserne.
- Seminar målrettet uddannelsesinstitutioner (underviserne).
- Pant-system til tekstil / tøj.

Opsummering: Størstedelen af temaerne omhandler en udbredelse af kendskabet til eksisterende værktøjer på området samt udvikling af informations- og uddannelsesmateriale til designerne.

3.3.1.4 Emne 4: Optimere produktionsprocesser, så det problematiske kemikalietryk i leverandørkæden kan mindskes

- Mindske momsens på produkter, der er produceret uden skadelig kemi – alternativt - virksomhederne nedskriver overskuddet for at skabe efterspørgsel og derved øge produktionen.
- Leasing af tøj og take-back systemer.
- Fokus på at staten køber miljørigtigt ind.
- Udsendelse af gratis konsulentbistand som kan give viden om forbehandling, farvning, trykning mv. med fokus på rådgivning om optimering af processer – producenterne sættes derefter på en positivliste.
- Øget fokus på at optimere helt fra designfasen.
- Oplysning om mulighederne for at lave optimerede produktionsprocesser relativt billigt – evt. via enzymer.
- Der skal skabes et behov for at få mere bæredygtige processer i spil for virksomhederne.
- Brug af nanoteknologi – vi ved ikke nok!
- Udbrede viden om den danske proces med renere teknologi brugt på de danske farverier.
- Er enzymer måske vejen frem? Afdækning af dette område.

Opsummering: En del af temaerne omhandler forskellige metoder til at motivere branchen til at optimere deres produktionsprocesser i en bæredygtig retning. Derudover har flere ønsker om at vide mere om mulighederne for brug af enzymer til tekstilbehandling samt ønsker om fokus på virkemidler (Statens indkøb, momsnedsettelse, leasing mv.).

3.3.1.5 Emne 5: Kemiske problemstillinger i forbindelse med genanvendelse af tekstile fibre

- Polymernedbrydning giver problemer ved genbrug.
- Fokus på dagsvaskerier, hospitaler osv.
- Afdække størrelsen af problemet med fokus på gamle og nye tekstiler.
- Lave et grundlæggende regelsæt for hvad der kan/må genanvendes.
- Deling af viden fra de store aktører om hvordan de håndterer genanvendelse af tekstil.
- Afdækning af om genanvendelse virkelig giver en forbedret miljøpåvirkning så man ikke genanvender, hvor det ikke giver mening.
- Novozymes udvikler et koncept, der kan genanvende tekstiler (gruppens ønsketænkning).
- Produktionen 'medtænker' genanvendelse som en del af hele produktionsprocessen.
- C2C i forhold til tekstilproduktion/design.
- Hvor kan man afsætte sine brugte tekstiler?
- Mærkning af tekstiler så de kan adskilles og genbruges, da tekstiler er komplekse og består af forskellige fraktioner, farver, kemikalier mv.

Opsummering: Her er der lidt 'spredt fægtning' i temaerne. Dog kan nævnes, at en del af temaerne omhandler det at få afdækket området "genanvendelse af tekstiler" – herunder undersøgelser af muligheder og regler samt miljømæssigt potentiale.

3.3.2 Præsentation af output de individuelle besvarelser (A4)

Tema og problemstillinger:

Den overvejende tilbagemelding er interesse i tema 1 og 2. Derudover nævner 2 personer tema 3, 1 person tema 4 og 3 personer tema 5 som værende interessante at arbejde med. Af andre input nævnes fokus på renere teknologier, optimering af produktionsprocesser via enzymatiske løsninger og REACH formidling til indkøbere, leverandører og virksomheder i DK, hvoraf sidstnævnte ligger indenfor tema 2.

Andre forslag til relevante temaer:

Af andre relevante temaer nævnes der mere fokus på substitution, mere fokus på eliminering frem for reducere og fokus på kommunikation, materiale til uddannelsesinstitutioner, gennemgang af relevante eksisterende værktøjer, mere brugervenlige og kundevenlige veje til at opnå Blomsten og Svanen og fokus på udvaskning af plastfibre til vandmiljøet.

Interesse:

Til spørgsmålet vedrørende hvorvidt de var interesserede i at deltage i partnerskabet var tilbagemeldingen følgende:

Ja: 17 personer
Måske: 1 personer
Nej: 0 personer

4. Workshop 2 – Bedre/bæredygtig bomuld

4.1 Deltagere

Ved dialogworkshoppen om 'Bedre/bæredygtigt bomuld' deltog repræsentanter fra danske tekstilvirksomheder, både repræsenteret ved SMV'er (3) og store virksomheder (3). Derudover der deltagere fra GTS institutter (3), brancheforeninger (6), myndigheder (5) og uddannelsesinstitutioner (1). Se bilag 3 for deltagerliste.

4.2 Processen på workshoppen

Dialogworkshoppen blev afholdt d. 22. maj 2014, hos FORCE Technology i Kgs Lyngby. Agendaen for dagen forløb var som følger:

- Der var lagt op til at præsentere 4 separate emner med fokus på tilhørende problemstillinger og løsningsforslag (i stil med workshoppen vedr. mindskning af kemikalietryk). Det viste sig dog at der blandt deltagerne var uenighed om hvor relevant de forskellige emner var, hvorfor diskussionen af emnerne's relevans blev fortaget i plenum fremfor i grupper.
- Sidst på dagen blev der i grupperne udfyldt et A3 ark, hvor der blev taget udgangspunkt i det overordnede tema for det potentielle partnerskab "bedre/bæredygtigt bomuld". Deltagerne skulle i grupperne arbejde med spørgsmålet "Hvilke emner finder I relevant at arbejde med i et evt. partnerskab vedrørende 'Bedre/bæredygtigt bomuld'?"
- Efter gruppearbejdet blev der foretaget en opsamling i plenum, hvor hver gruppe præsenterede de væsentligste synspunkter fra deres diskussioner. Afslutningsvist blev deltagerne orienteret om den videre proces vedrørende partnerskabet.
- Som sidste punkt udfyldte hver af deltagerne et individuelt spørgeskema (A4), vedrørende hvilke emner de personligt ville finde interessante at arbejde med i et partnerskab, og om deltageren ville være interesseret i at deltage i et partnerskab på området.

4.3 Output fra workshoppen

4.3.1 Output fra plenum diskussionen

Generelt blev en del af tiden brugt på at diskutere om der reelt er nok økologisk bomuld på verdensmarkedet til at modvare efterspørgslen. Herudover blev behovet for at udvikle et form for 'sourcing-værktøj', som især SMV'er kunne anvende som støtte i beslutningen omkring hvilke typer 'bedre, bæredygtig' bomuld de skulle vælge, diskuteret. Det virkede umiddelbart også som om der kunne være et behov for især de mindre virksomheder, at få mere viden om hvilke metoder/værktøjer, der pt. er tilgængelige i relation til vurdering af såvel miljømæssige, som sociale forhold relateret til de forskellige typer bomuld.

4.3.2 Præsentation af output fra gruppearbejdet (A3 ark)

Der var ialt 3 grupper. En gruppe ønskede et partnerskab med genanvendelse som omdrejningspunkt og med fokus på at indsamle eksisterende viden, etablere nye forretningsmodeller, skabe flere arbejdspladser og skabe innovation på området. En anden gruppe angav, at det er vigtigt med fokus på sporbarhed og hjælp til designerne. Den sidste gruppe angav, at der ikke er behov for et særskilt partnerskab om "Bedre/bæredygtigt bomuld". Viden eksisterer i forvejen og er offentlig tilgængelig. F.eks. gennem DAFI's materialebibliotek.

4.3.3 Præsentation af output fra de individuelle besvarelse (A4)

Tema og problemstillinger:

- Hvad er bæredygtigt bomuld? Set ud fra 3 synsvinkler (miljø, samfundsansvar, økonomi) herunder: Introduktion af temaer, problemstillinger og gennemgang af eksisterende redskaber.
- Umiddelbart ikke nok 'kød' på til et partnerskab. Der eksisterer allerede meget viden som kan udnyttes. Det virker ikke muligt at definere et klart mål, som et partnerskab skal have.
- Man bør kontakte DAFI og sætte en gruppe op, der kan tage hånd om SMV'er der gerne vil producere mere bæredygtigt: inkl. vidensdeling, seminarer, materialebank.
- Uddannelsesmateriale til designuddannelserne vedr. økologisk bomuld og genanvendelse af bomuld.
- Guide over forskellige initiativer for bæredygtigt bomuld.
- Kortlægning af parametre der er relevante for vurdering af bomuld.
- Ressourceproblematikken og temadag om materialebibliotek .
- Genanvendelse – forretningsdrevet.

Andre forslag til relevante temaer:

- Etablering af transparens
- Slow fashion
- Clean Clothes Campaign

Interesse:

Til spørgsmålet vedrørende hvorvidt de var interesserede i at deltage i partnerskabet var tilbagemeldingen følgende:

Ja: 5 personer

Måske: 2 personer

Nej: 2 personer

5. Anbefaling til videre proces

På baggrund af de to afholdte dialogworkshops og diverse tilbagemeldinger fra deltagerne foreslås det, at der oprettes et partnerskab i relation til temaet ”Kemikalier i tekstilproduktion”. Titlen for partnerskabet burde dog ændres, så den i højere grad afspejler, at det er samarbejdet med leverandørerne, der er i fokus.

Det foreslås at partnerskabets fokus er centreret omkring de emner, som deltagerne fra de to workshops viste størst interesse i, nemlig:

- Emne 1: Finde, udvikle og udbrede metoder til at identificere og undgå/ udfase problematiske kemikalier.
- Emne 2: Udbrede kendskabet til EU’s kemikalielovgivning i leverandørkæden, herunder produktionslandene.

Opsamlingen fra gruppearbejderne vedrørende de to emner viste, at de mest interessante del-emner omfatter:

- udvikling af metoder til leverandørstyring, herunder uddannelse af leverandører og krav til leverandører vedr. dokumentation af kemi
- uddannelse af danske virksomheder i REACH
- udarbejdelse af en branche-specifik udgave af REACH til tekstilbranchen
- udvikling af en ensartet metode til kommunikation af REACH til leverandørerne.

Såfremt Partnerskabet etableres, foreslås det at det på opstartsmødet diskuteres nærmere, hvorledes ovenstående del-emner kan udmøntes i konkrete projekter, som Partnerskabet kan arbejde med det første år.

I forbindelse med etableringen af et partnerskab kan man overveje at oprette en gruppe på LinkedIn for partnerskabet, hvor deltagerne i partnerskabet kan kommunikere på en god og effektiv måde. Dette kunne tages op som et af emnerne på opstartsmødet.

Der indstilles ikke til etablering af et separat partnerskab under emnet ”Bedre/bæredygtigt bomuld”. På baggrund af den afholdte workshop blev det formidlet tydeligt fra deltagerne, at der primært var fokus på ønsket om at udvikle et sporings/sourcing værktøj til SMV’er – et sourcingværktøj, som kunne anvendes som beslutningsstøtte til SMV’er i relation til valg af leverandør, herunder type af bedre/bæredygtig bomuld. Dette vurderer vi ikke er et emne, der er oplagt at arbejde med i et partnerskab, men snarere en opgave der eventuelt kan udbydes som et selvstændigt projekt, hvortil det anbefales at der knyttes en forundersøgelse for at afklare, om der allerede findes et tilsvarende værktøj. Denne opgave kunne være relevant for brancheorganisationerne at varetage i samarbejde med deres medlemmer.

Bilag 1: Kontaktede relevante aktører

Navn	Kontaktperson	Kemikalie	Bomuld
Dansk mode & Textil	Aage K. Feddersen	x	x
Dansk mode & Textil	Pia Odgaard	x	x
Gabriel	Joan Thiesen	x	x
Danish Fashion Institute	Jonas Eder-Hansen	x	x
Miljømærkning Danmark	Jeppe Frydendahl	x	x
Dansk Detail	Jens Birkeholm	x	x
Dansk Erhverv - Wear	Jakob Lamm Zeuthen	x	x
Håndværksrådet	Henning Høy Nygaard	x	x
Bestseller	Katrine Milman	x	x
IC Company	Kis Krarup	x	x
DK Company	Jens Poulsen	x	x
Gabriel	Kurt Nedergaard	x	x
Novotex	Lasse Simonsen	x	x
Tytex	Kim R. Ankjær	x	x
Egetæpper	Jan Ladefoged	x	x
Kabooki	Michael Lenz	x	x
Kvadrat	Jette Lindgaard	x	x
Dansk Supermarked	Lene Troelsen	x	x
COOP	Malene Teller Blume	x	x
JYSK	Lars Ringtved Nielsen	x	x
Systemtransport	John Øholt	x	
DHL Express (DK)	Susanne Kristensen	x	
Novozyems	Peter Holk Nielsen	x	x
Sourcing House	Lili Denta	x	x
VIA University College (TEKO)	Poul Erik Jørgensen	x	x
Designskolen Kolding	Vibike Riisbjerg	x	x
KEA	Tina Hjort	x	x
Kunstakademiets Designskole	Tine Kjølsten	x	x
Bestseller	Mogens Stibolt	x	x
Copenhagen Capacity & Inno-MT	Rosa Klitgaard Andersen	x	x
Fairtrade-mærket	Elsebeth Dam Nordlund		x
Forbrugerrådet	Claus Jørgensen	x	x
FORCE Technology	Kristian Dammand Nielsen	x	x
Rambøll	Eva Himmelstrup Dahl	x	x
Aquavitec	Leif Gyrsting	x	
Krüger	Christina Sund	x	
Bureau Veritas	Thomas Rathe	x	
Herget.dk	Mette Herget	x	
Innonet life style	Svend Erik Nissen	x	x
Green Peace	Mads Christensen	x	x
DHI	Jens Tørsløv, Michael Fink	x	x
Kolding Kunsthåndværkerskole	Joy Boutrup	x	x
DI	Tina Sternest	x	x

ReBag	Re-Bag	x	x
DTU Kemi	Rasmus Fehrmann	x	
TI	Bo Frølund	x	x
H&M	Kristina Stenvinkel	x	x
Økologisk Råd	Lone Mikkelsen	x	x
Økologisk Landsforening	Per Kølster	x	x
International Pesticid Action Network	Hans Muilerman	x	x
Trevira Neckelmann	Jesper Facius Nielsen	x	x
IKEA	Tina Lindharth	x	x
Danmarks Naturfredningsforening	Susanne Herfelt	x	x
Dansk Design Center	Nille-Juul Sørensen	x	x
Verdens Naturfonden	Gitte Seeberg	x	x
Danmarks Aktive Forbrugere	Aktive forbrugere	x	x
Nepntes	Suzanne R. Nielsen	x	x
Better Cotton	Bilal Israel Khan	x	x
GOTS	GOTS	x	x
Demeter	Klaus Loehr-Petersen	x	x
KRAV	Lars Nellmer		x
Øko-Tex 100	John Hansen	x	x
Kollerup design	Rachel Kollerup	x	x
Schilder og Brown	Martin Søndergaard	x	
David Andersen	David Andersen	x	x
A Question Of	Mads Ulrik Greenfort	x	x
Vrå Vaskeri	Stine Rasmussen		x
Tempur	Helle Gaj Hansen	x	x
SekemTextile	Hassan Mughal	x	x
Molo Kids	Mogens Jepsen	x	x
BTX Group	Jesper Roe	x	x
Kabooki	Kasper Eis	x	x
Ticket to Heaven	Peter Høegh Larsen	x	x
Sun Chemical	Henning Meyer	x	
BASF	Preben Sørensen	x	
Håndarbejdets fremme UCC	Anne Karin Bendix Duus	x	x
Håndværksrådet	Claus Aabling	x	x
Anky	Morten Bertelsen	x	x
LPH Tekstilfarveri	Birthe Jensen	x	

Bilag 2: Deltagerliste på workshopen vedr. ”Mindske kemikalietrykket”

Navn	Virksomhed/organisation
Anette Werner Stenhaug	Teknologisk Institut
Anne Karin Duus	Håndarbejdets Fremme ACC
Birgit Bonefeld	Selvstændig
Birthe Jensen	LPH Tekstilfarveri
Elisabeth Paludan	Miljøstyrelsen
Henrik Beha Pedersen	Greenpeace
Jette Lindgaard	Kvadrat
Kis Krarup	IC Companys
Lene Stenseng	Miljømærkning Danmark
Louise Karlsson	Miljøstyrelsen
Malene Teller Blume	COOP
Maria Strandesen	FORCE Technology
Mette Herget	Herget
Mette Vinding	Re-Bag
Mikkel Aarø-Hansen	Miljøministeriet
Mogens Stibolt	Bestseller
Mona Skovly	Kabooki
Nadine Blinkenberg-Thrane	FORCE Technology
Nanna Rørbech	Miljøstyrelsen
Peter Faaborg-Andersen	Novozymes
Pia Odgaard	Dansk Mode & Textil
Pia Westergreen	JYSK Nordic
Rachel Kollerup	Kollerup Design
Suzi Christoffersen	DAFI
Søren Mørch Andersen	Miljøstyrelsen
Thomas Rathe	Bureau Veritas
Tina Hjort	KEA
Aage K. Feddersen	Dansk Mode & Textil

Bilag 3: Deltagerliste på workshopen vedr. ”Bedre/bæredygtig bomuld”

Virksomhed/organisation	Person
Bestseller	Katrine Milman
Fairtrademærket	Jonas Giersing
DAFI	Jonas Eder-Hansen
Miljømærkning Danmark	Lena Stenseng
IC Companys	Maryam Azmaysh Terp
Re-bag	Mette Vinding
Teknologisk Institut	Anette Werner Stenhaus
Kollerup Design	Rachel Kollerup
Håndarbejdets fremme ACC	Anne Karin Bendix Duus
Rambøll	Eva Himmelstrup Dahl
Novotex	Lenette Liljendal
Clean Clothes Campaign DK	Helle Løvtø Severinsen Solveig Madsen
Aktive Forbrugere	Klaus Melvin Jensen
Selvstændig	Birgit Bonefeld
Schilder and Brown	Martin Søndergaard
Miljøstyrelsen	Nanna Rørbech Louise Karlsson Helle Winther
FORCE Technology	Maria Strandesen Nadine Blinkenberg-Thrane

Kemipartnerskaber på tekstilområdet

Rapporten er en opsamling på to dialogworkshops med tekstilbranchen og andre interessenter, som havde til formål at undersøge muligheden for to partnerskaber indenfor tekstilområdet med emnerne ”Mindskning af kemikalietryk i tekstilkæden” og ”Bedre/bæredygtig bomuld”.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29
DK - 1401 København K
Tlf.: (+45) 72 54 40 00

www.mst.dk